

Kommunereformen - Innspill etter møte 20.01 2016

Oppgave:

Hvordan blir KULTUR i en sammenslått kommune:

- Struktur
- Kvalitet
- Myndighetsutøvelse
- Administrasjon
- Særskilte forhold

Tema/Bestilling: Mere vekt på Idrett, Friluftsliv, Frivillighet, samt synliggjøre muligheter i en storkommune.

Arbeidet er gjennomført ved møte 20.01 2015, samt utstrakt e-post korrespondanse.

Struktur:

Tjenester

Det må opprettholdes et bredt tilbud med desentraliserte tjenester innen kultur. Dette vil gi en storkommunes innbyggere optimal mulighet for kulturell egenaktivitet og opplevelse. En helhetlig struktur med både sentraliserte og desentraliserte tilbud, der det med sentraliserte tilbud menes en større satsning etablert i en eller noen få av kommunens tyngdepunkter, kan innbyggerne oppleve et bredere og bedre kultur- og idrettstilbud, både som tilskuer/tilhører og som utøvende aktør. Kulturloven gir føringer til kommunene om kulturtilbud - både å oppleve profesjonell kultur og å få utøve kulturaktivitet - til alle. Dette gjelder også folk som er lite mobile eller som trenger spesielt tilrettelagte kulturtilbud. Kultur er viktig som identitetsskapende faktor og omfatter utstrakt samarbeid mellom kommunen/administrasjonen, profesjonelle og frivillige kulturtilbydere. Slikt samarbeid styrker lokal tilhørighet og sikrer dugnadsånden.

Nærheten til publikum, lokalkunnskap om kommunens kulturliv og etablering og pleie av ulike nettverk kan være en større utfordring i en utvidet kommune. Gjennom å vektlegge dette i utviklingen av en fremtidig struktur, kan man sikre fortsatt frivillig engasjementet og lokalt eierskap. Det er imidlertid viktig med høy fagkompetanse plassert lokalt.

En storkommune vil bestå av flere lokalsamfunn med ulike kvaliteter og sterkt lokalt eierskap. Fortsatt utvikling av disse vil styrke en storkommune. Hvis dette vektlegges i utforming av en ny stor kommune kan en tenke seg at lokale kvaliteter og ulikheter kan få gode vekstvilkår. I dette ligger også styrking av kommunesenterets bykvaliteter, til fordel for hele kommunen.

Anlegg

Barn/unge bør ha sitt ukentlige idretts- og kulturtilbud i nærheten av bosted. En anleggsstruktur for de mest populære idretter med treningsanlegg i de ulike bomiljøer/nærmiljøer må opprettholdes. En storkommune gir imidlertid større mulighet for å etablere gode trenings- konkurranseanlegg også for idretter med færre aktive.

Videre vil det være enklere å samordne plassering av og etablere store nasjonalanlegg og/eller kostnadskrevenende anlegg for eliteidrett.

Det er viktig at kommunens innbyggere: barn, ungdom og voksne - kan oppleve og utøve kvalitativ kunst- og kultur flere steder i storkommunen. Det må være gode fremførings- og opplevelsarenaer flere steder i kommunen. En samordnet administrasjon vil kunne gi gode muligheter for at lokale, regionale og nasjonale aktører kan turnere flere steder i storkommunen, og dermed sikre mangfoldige og varierte tilbud både mht størrelse på produksjonene og ulike kunstuttrykk.

Det er et stort og godt samarbeid på tvers av kommunegrenser innen friluftsliv, skiløyper og turstier. Her spiller lokale og nasjonale organisasjoner også en viktig rolle. Dette feltet påvirkes sannsynligvis mindre av en kommunesammenslåing.

Kvalitet:

Kultur er en sentral faktor i samfunnsutviklingen og kan bidra til nyskaping i kommunal sektor. Store deler av dagens idrett- og kulturliv kan vokse både i omfang og i kvalitet i en storkommune, dersom ressursnivå opprettholdes og viktige momenter nevnt under struktur hensyntas.

En storkommune vil videre kunne gi styrkede fagmiljøer i de ulike kommunale kulturtilbud. Et eksempel kan være flere hele stillinger, bedre kvalitet på søkermassen, og mindre sårbarhet i en samordnet kulturskole. Videre bør det bli enklere for de enkelte kulturaktører å «selge inn» og markedsføre det enkelte arrangement.

En storkommune vil som tidligere påpekt også gjøre det lettere å etablere regionale og nasjonale idretts- og kulturanlegg, der dette er naturlig.

Myndighetsutøvelse:

En større kommune vil ha liten eller ingen vesentlig betydning for myndighetsutøvelse på kulturfeltet.

Administrasjon:

Administrasjon er det området som med størst sannsynlighet vil bli sentralisert ved en kommunesammenslåing. Dette kan gi en felles ledelse, større og bedre fagmiljøer, for eksempel innenfor fagfeltet Kulturskole. Flyt av ansatte vil kunne gi rom for større stillinger og bedre utnyttelse av fagkompetansen. Som nevnt over er det behov for lokal administrasjon med stor fagkompetanse.

Særskilte forhold:

Det er viktig å se punkter nevnt under struktur, kvalitet og administrasjon som en helhet som henger sammen.

Kultursjefene minner om kulturfeltets nære og sentrale sammenheng med identitetsbygging, stolthet over eget bosted, demokratibyggning og samfunnsutvikling generelt, og hvordan dette henger sammen med lag-, foreningsliv og frivillighet lokalt.

Frivillighet er mer enn bare lag og foreningsliv. Den lokale frivilligheten består også av en relativt stor gruppe enkeltpersoner som stiller opp for andre, enten i 1 : 1 situasjon eller i grupper. Disse krever ingen fysisk godtgjøring, men er opptatt av å bidra, bli sett, bruke og bli anerkjent for egen kompetanse, og delta i utformingen av et trygt og godt lokalmiljø.

Gjøvik 25.01 2016

Tone Gellein, Elisabeth Lund, Grethe Steensen, Arne Moen (ref.)